

Belügyminisztérium

Szigorúan titkos!

10-21/28/58.

*HK:005/63.
mit. par 13*

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERÉNEK

28. számú PARANCSA.

Budapest, 1958. október 11-én.

Az ellenforradalmi események alatt és után kb. 193 000 fő hagyta el tiltott határátlépéssel az országot. Ebből - nyilvántartásunk szerint - eddig mintegy 20 000 fő tért vissza legálisan az országba és mintegy 4-5000 fő illegálisan. A hazatért személyek nagyrésze megtévedt ember, a népi demokráciának nem ellensége. Közülük azonban több személyt az ellenséges hírszerző szervek beszerveztek. Emellett figyelembe kell venni, hogy a kiszökött személyeket nyugaton részletesen kihallgatták, ahol állami és katonai titkokat szolgáltatottak ki az imperialista hírszerző szervezeteknek. Ennek alapján számolni lehet azzal, hogy a hazatért személyek közül egyeseket itthon még utólag is kényszeríteni akarnak a részükre végzendő aknamunkára.

A jogellenesen külföldre távozott, de hazatért személyekkel kapcsolatos elhárító munka feladata a köztük lévő gyanús elemek leleplezése. E téren - főleg az 58.sz.parancsom megjelenése óta - javulás tapasztalható, de egészében véve az elhárítás még nem kielégítő. Nem folyik megfelelően az 1956 és 1957 évben legálisan és illegálisan hazatért személyek felderítése, feltérképezése és nyilvántartásba vétele. A hazatért személyek kihallgatása nem folyik kellő ütemben és az eddig lefolytatott kihallgatások nagy része alacsony színvonalú, s nem bír kellő operatív értékkel. A felmerült ellenséges tevékenységgel gyanúsítható személyek között nem megfelelő a hálózati operatív feldolgozó munka.

A jogellenesen külföldre távozott, de hazatért személyek között folytatott feldolgozó munka megjavítására

m e g p a r a n c s o l o m :

- 1./ Annak érdekében, hogy a jogellenesen külföldre szökött, de hazatérték közül leleplezhetőségük az ellenséges elemeket, javítani kell a felderítés színvonalát. Fokozni

kell a hírszerző tevékenységet, hogy megfelelő ismereteket szerezzünk a külföldről hazatértek között lévő operatív helyzetről, a kém- és emigráns szervezetek tevékenységéről. A hírszerző tevékenység arra irányuljon, hogy felderítsük azokat a személyeket, akiket ellenséges szervek tanulmányoztak beszerzés céljából, beszerveztek, bedobásra előkészítettek, vagy már telepítettek is. E célból igyekezni kell a már megszűnt lágercek operatív helyzetét is utólag felderíteni. A felderítő munkát erősíteni kell mindazon objektum felé /lágercek, különböző iskolák, fegyveres egységek, kolóniák, stb./, ahol jogellenesen külföldre távoztak nagyobb számban találhatók.

- 2./ A II/2.központi, a budapesti és megyei politikai osztályok vezetői gyorsítsák meg a felderített kémgyanus amnesztia ügyekben folyó operatív hálózati munkát. Kísérjük különleges figyelemmel a területükre hazatértek tevékenységét, elsősorban a fontosabb állami, ipari, tudományos objektumokban dolgozókat, valamint a katonai objektumok környékén lakókat. A közülük gyanús tevékenységet folytató személyeket azonnal aktív hálózati feldolgozás alá kell vonni. Biztosítani kell, hogy a rendőri szervek is nyújtsanak segítséget a hazatértek ellenőrzésében.

A hazatértek köréből az ellenséges elemek tevékenységének felderítésére hálózatot kell szervezni, amelynek módjában áll leleplezni vagy felismerni az imperialista hírszerzés által az amnesztia legális lehetőségével telepített ügynököket. A feldolgozás során, amennyiben ezt az operatív körülmények megengedik, élni kell a visszafordítás módszerével.

- 3./ A hazatérők kihallgatását a Politikai Nyomozó Osztályok vizsgálati alosztályai végezzék. A szakképzett vizsgálók biztosítsák, hogy az eddig, főleg életrajz jellegű jegyzőkönyvek helyett a vizsgálatok értékes operatív és hírszerző jellegű adatokat hozzanak a hálózati munka jobb irányítása és kiszélesítése érdekében. Szükség esetén egy személyt több alkalommal is ki kell hallgatni.

Meg kell szüntetni a Budapesten 22 helyen folyó kihallgatásokat és ezzel a munkával Budapesten központilag a Budapesti Főkapitányság Politikai Osztálya a jelenlegi állományból - létszámának emelése nélkül - erre a célra egy 7-8 főnyi csoportot szervezzon. A megyei politikai nyomozó osztályokon a szükségletnek megfelelően - állandó jelleggel - egy vagy két képzett vizsgálót kell ezzel a munkával megbízni.

66

- 4./ A II/2.Osztály vezetője biztosítsa a kémgyanus amnesztiás személyek ügyében folyó operatív - hálózati és vizsgálati - munka egyöntetűségét, koordinálását, s nyújtson gyakorlati segítséget az egyes ügyek vitelében. Rendszeresen tájékoztassa a központi és megyei illetékes szerveket az imperialista hírszerzés e vonalon folytatott tevékenységéről és az ezzel kapcsolatos adatokról.

A II/2. osztály vezetője gondoskodik arról, hogy a hazatértekkel kapcsolatban befutott adatokat osztálya pontosan dolgozza fel, s tartsa nyilván az eddiginél magasabb színvonalon. Fel kell állítani a hazatértek láger szerinti nyilvántartását, a kémgyanus amnesztiás ügyek központi nyilvántartását, stb. A központi, budapesti és megyei politikai nyomozó osztályoknak szigorúan be kell tartani az amnesztiásokkal kapcsolatos adatoknak a II/2.osztály felé való továbbítását. A hazatértek valamennyi kihallgatásáról felvett jegyzőkönyvet, a velük kapcsolatos kémgyanura utaló jelzéseket, stb. azonnal meg kell küldeni a II/2.Osztály vezetőjének.

A II/2.Osztály vezetője tegyen intézkedést, hogy a hazatérni szándékozó személyek több oldalról és alaposabban legyenek ellenőrizve, hogy ezen keresztül is akadályozni lehessen az ellenséges szándékkal hazatérni kívánó személyeket.

- 5./ A megyei /budapesti/ rendőrfőkapitányságoknak meg kell szervezniük területükön - a kémelhárító osztályok irányításával, de valamennyi rendőri szerv bevonásával - az összes amnesztiával hazatért személyek pontos felmérését az 1958. szeptember 30-i helyzetnek megfelelően. Ezenkívül a bejelentő hivatalok segítségével olyan rendszert kell bevezetni, amelynek alapján kétheti időtéréssel követni tudják a hazatértek helyzetének /munkaviszony, lakáscsere/ változását. Az egyes főkapitányságok azonnal értesítsék egymást, ha a területük-ről valamely hazatért végleg egy másik főkapitányság területére költözik.

- 6./ A hazatérni kívánókkal szembeni egyöntetű operatív feldolgozás és adminisztrációs eljárás biztosítása érdekében a jövőben az ellenforradalom előtt kiszökött, de hazatérni kívánó személyek ügyeivel a Hazahozatali Bizottság foglalkozzon.

A K.utlevéllel kivándorolt, de engedéllyel visszatért személyek operatív és adminisztratív ellenőrzését a

67

II/2.Osztály szervezze meg. Ennek érdekében az Utlevél Osztály a hazatérésre engedélyezett személyek anyagának másodpéldányait küldje meg a II/2.Osztálynak.

- 7./ A konspiráció szigorú betartásával biztosítani kell, hogy a hazatért személyek vezető állást ne töltsenek be. /Különösen "A" kategóriában/. Ennek érdekében a II/11.Osztály és a Hazahozatali Bizottság titkára dolgozzon ki megfelelő rendszabályokat.

Biszkú Béla sk.
belügyminiszter

Kapják: Miniszterhelyettes elvtársak,
B.M.II.Főosztály vezetője, helyettese,
osztályvezetői.
OREK vezetőjének helyettesei,
Hazahozatali Bizottság vezetője, Utlevél o.vez.
Határőrség parancsnoka,
Felderítő osztály vezetője,
Megyei /budapesti/ rendőrfőkapitányság vezetője
Budapesti rendőrfőkapitányság pol.ny.osztályá-
nak vezetője.

68